

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA K PROJEKTU

Design československého skla a bižuterie 1948–1989

Projekt Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje
národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 – NAKI II

Identifikační kód projektu: DG18P02OVV031

Projekt naplňuje globální cíl 2 – Kulturní dědictví, specifický cíl 2.3 – Kulturní dědictví,
vzdělávání a média

Obsah

1. Průběh a harmonogram řešení projektu
2. Cíle projektu a zhodnocení jejich plnění
3. Změny projektu
4. Čerpání nákladů

1. Průběh a harmonogram řešení projektu

Realizace projektu **Design československého skla a bižuterie 1948–1989** byla rozdělena do tří etap. Podíleli se na ní interních zaměstnanci Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (pět kurátorů, jeden fotograf) a jeden externí řešitel.

První etapa, nazvaná *Analýza zdrojů a analytické odborné články v recenzovaných periodících*, probíhala v letech **2018 až 2020**. Její náplň tvořily: analýza potenciálu sbírkového fondu Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, identifikace a analýza sbírek skla a bižuterie dalších domácích i zahraničních paměťových institucí, firemních vzorkoven, dobových pramenů a literatury, literatury k tématu a publikování dílčích výsledků výzkumu (tři analytické odborné články v recenzovaných periodících).

Součástí této etapy byly badatelské cesty řešitelů do českých a slovenských sbírkových institucí se sbírkovým fondem relevantním k řešenému tématu. Pro analytické zpracování sbírkových fondů vznikl již na počátku projektu pro všechny řešitele jednotný pracovní formulář v programu MS Excel nazvaný *Pasport sbírek*. Tyto Pasporty nebyly určené k publikaci, ale šlo o podklady nezbytné pro komplexní řešení dalších etap projektu.

V první etapě řešitelé navštívili celkem 29 českých a slovenských institucí a vypracovali 168 pasportů. Dalších 84 pasportů připravili v rámci sbírky Muzea skla a bižuterie. Na základě těchto metapramenů vznikly vedlejší výsledky typu J_{ost} jako nezbytné předpoklady úspěšné realizace hlavních výsledků E_{krit} a N_{met} v dalších fázích projektu. Stejně tak byly při realizaci těchto hlavních výsledků efektivně využity i řešiteli během první etapy vyhotovené pracovní soupisy pramenů a literatury k tématu.

Druhá etapa, nazvaná *Interpretace zdrojů, interpretační publikační výstupy a monotematické výstavy s kritickými katalogy*, probíhala mezi lety **2020–2021**. Její náplň tvořily: příprava a realizace monotematické výstavy s kritickým katalogem na téma „Československá bižuterie na výstavách 1948–1989“, příprava a realizace monotematické výstavy s kritickým katalogem na téma „Design československého lisovaného skla 1948–1989“ a publikování dílčích výsledků výzkumu (tři interpretační články v recenzovaných periodících). Ve druhé etapě tedy již bylo možné na základě výsledků předchozí etapy přistoupit k realizaci dvou hlavních výsledku typu E_{krit} , což se též stalo.

Třetí etapa, nazvaná *Evaluace: syntetická výstava s kritickým katalogem a návrh certifikované metodiky*, proběhla v roce **2022**. Její náplň tvořily: příprava a realizace syntetické výstavy s kritickým katalogem na téma „Design československého skla a bižuterie 1948–1989“, uspořádání konference, příprava návrhu certifikované metodiky použitelné ke sběru a uchovávání

československého skla a bižuterie sledovaného období a publikace syntetizující výsledky výzkumu (tři syntetické články v recenzovaných periodících).

Rozdělení realizace projektu do tří etap se v praxi ukázalo být životaschopným, při naplňování plánovaných cílů nedošlo k problémům s plněním plánovaných úkolů, a to ani v období covidové pandemie. Řešitelé měli hlavním řešitelem jasně stanovené postupné cíle, které plnili. Jen díky kvalitnímu plánování a mimořádnému pracovnímu nasazení řešitelského týmu bylo též možné souběžně plnit jak vědecko-výzkumné úkoly vyplývající z NAKI II, tak IP DKRVO, do něž bylo muzeum (a v podstatě stejný řešitelský tým), nově zařazeno v roce 2019 (v letech 2019 a 2020 bylo plnění jeho dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace hodnoceno jako B, v roce 2021 jako C).

2. Cíle projektu a zhodnocení jejich plnění

Hlavním cílem projektu aplikovaného výzkumu **Design československého skla a bižuterie 1948–1989** bylo interdisciplinární zhodnocení designu ručně i průmyslově vyráběného užitkového skla a bižuterie v socialistickém Československu, a to přípravou tří výstav s kritickým katalogem, zpracováním certifikovaného metodického postupu, publikací článků v recenzovaných periodících a uspořádáním konference.

Téma mělo být zpracováno v širokém historickém (společenském, politickém, hospodářsko-ekonomickém, uměleckohistorickém) kontextu, a to na základě studia významných kolekcí exponátů ze sbírek českých i zahraničních paměťových institucí, firemních vzorkoven, dobových pramenů, dobové literatury a literatury k tématu. Výstupy projektu měly přispět ke komplexnímu vnímání užitého umění a průmyslového designu skla a bižuterie ve vymezeném období, stanovit metodologii sběru a uchování těchto předmětů a přispět k rozvoji výzkumu dějin designu skla a bižuterie. Sekundárním cílem projektu bylo odborné zpracování kolekce skla a bižuterie z let 1948-1989 ze sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

Výchozí hypotézou řešení problému bylo vytvořit pomocí odborných výstupů typologickou platformu československého skla a bižuterie, z níž bude zřejmé, co bylo dobově typické a co výjimečné a jaký byl z interdisciplinárního hlediska význam designu v těchto oborech ve vymezeném období. Využity měly být v rámci realizace projektu kritika pramenů a literatury, kulturněhistorická a uměleckohistorická analýza, komparace a syntéza.

Všechny hlavní cíle i sekundární cíl projektu byly splněny, což dokládají uplatněné, plánované i neplánované, výsledky. Stejně tak byla naplněna i výchozí hypotéza spočívající ve vytvoření typologické platformy československého skla a bižuterie, a to především díky výstupům typu E_{krit} (výstavní prezentace předmětů) a B (bohatý obrazový materiál). Dokladem společenské

relevance projektu je ocenění Kniha roku Libereckého kraje 2021 v kategorii Nejlepší umělecká monografie a výtvarná publikace pro kritický katalog *Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989*, realizovaného jako typ B v rámci výstupu typu E_{krit} v roce 2021 (druhá etapa projektu).

Pro projekt bylo naplánováno celkem **17 uplatněných výsledků**. Jednalo se o 4 hlavní výsledky (3 x E_{krit}, 1 N_{metS}), 12 vedlejších výsledků (3 x B – v rámci E_{krit}, 9 x typ J_{ost}) a 1 ostatní výsledek (typ M). Všechny plánované cíle projektu byly v rámci etap splněny a uplatněny, v případě dalších výsledků typu J_{ost} navýšeny o další 4. Celkově tedy řešitelský tým v rámci projektu realizovat **21 uplatněných výsledků**.

Plánované a neplánované výsledky první etapy (2018 –2020) – 5x J_{ost}

Výsledky byly dosaženy v plánovaných letech.

Uplatněné plánované (3x J_{ost})

2018: J_{ost}: Analýza potenciálu sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou zaměřená na československou bižuterii z období socialismu

RIV: [Analýza potenciálu sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou zaměřená na československou bižuterii z období socialismu](#)

2019: J_{ost}: Analýza potenciálu sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou zaměřená na československé sklo období socialismu

RIV: [Analýza potenciálu sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou zaměřená na československé sklo období socialismu](#)

2019: J_{ost}: Československá bižuterie z let 1948–1989 ve veřejných sbírkových institucích

RIV: [Československá bižuterie z let 1948–1989 ve veřejných sbírkových institucích](#)

Uplatněné neplánované (2x J_{ost})

2019: J_{ost}: Jablonecká bižuterie na výstavách v 19. a první polovině 20. století

RIV: [Jablonecká bižuterie na výstavách v 19. a první polovině 20. století](#)

2019: J_{ost}: Moderní tamburovaná výšivka ve Sbírce Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

RIV: [Moderní tamburovaná výšivka ve Sbírce Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou](#)

Plánované a neplánované výsledky druhé etapy (2020–2021) – 2x E_{krit}, 2x B, 5x J_{ost}

Výsledky byly dosaženy v plánovaných letech. Pouze Výsledek E_{krit}: Kaleidoskop vkusu. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989, plánovaný na rok 2020, byl uplatněn až v roce 2021 vzhledem k nutnosti alespoň dvouměsíčního trvání výstavy v jednom roce (3. 12. 2020 – 5. 9. 2022). Odborná publikace B, jako součást výsledku, byla uplatněna v plánovaném roce 2020.

Uplatněné plánované (2x E_{krit}, 2x B, 3x J_{ost})

2020: B: Kaleidoskop vkusu. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989

RIV: [Kaleidoskop vkusu. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989](#)

2020: J_{ost}: Československé sklo období socialismu v českých a slovenských sbírkových institucích

RIV: [Československé sklo období socialismu v českých a slovenských sbírkových institucích](#)

2021: E_{krit}: Kaleidoskop vkusu. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989

RIV: [Kaleidoskop vkusu. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989](#)

2021: E_{krit}: Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989

RIV: [Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989](#)

2021: B: Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989

RIV: [Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989](#)

2021: J_{ost}: Podniky Průmyslu jablonecké bižuterie a československý oděvní průmysl v letech 1948–1989

RIV: [Podniky Průmyslu jablonecké bižuterie a československý oděvní průmysl](#)

2021: J_{ost}: Vzorkaři v rámci jabloneckého bižuterního průmyslu v letech 1958–1989

RIV: [Vzorkaři v rámci jabloneckého bižuterního průmyslu v letech 1958–1989](#)

Uplatněné neplánované (2x J_{ost})

2020: J_{ost}: Železnobrodská škola a rozvoj českého sklářského podnikání

TIV: [Železnobrodská škola a rozvoj českého sklářského podnikání](#)

2021: J_{ost}: Když v rukou květy nevadnou, ale rozkvétají. Dagmar Dvořáková, vzorkařka textilních květin

RIV: [Když v rukou květy nevadnou, ale rozkvétají. Dagmar Dvořáková, vzorkařka](#)

Plánované výsledky třetí etapy (2022) – 1x N_{metS}, 1x E_{krit}, 1x B, 3 x J_{ost}, 1x M

Výsledky byly předloženy k hodnocení.

Uplatněné plánované (uvedeny v Průběžné zprávě za rok 2022)

N_{metS}: Certifikovaná metodika sběru a uchovávání designu československého skla a bižuterie 1948–1989

NUŠL: [Metodika sběru a uchovávání designu československého skla a bižuterie 1948–1989 - Digitální repozitář \(nusl.cz\)](#)

E_{krit}: Snění o budoucnosti – Design československého skla a bižuterie 1948–1989

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Snění o budoucnosti \(msb-jablonec.cz\)](#)

B: Snění o budoucnosti – Design československého skla a bižuterie 1948–1989

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Věda a výzkum \(msb-jablonec.cz\)](#)

J_{ost}: Mezi průmyslem a uměním. Design československého skla v letech 1948–1989

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Věda a výzkum \(msb-jablonec.cz\)](#)

J_{ost}: Zušlechťování skla studenými technikami v letech 1948–1989

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Věda a výzkum \(msb-jablonec.cz\)](#)

J_{ost}: Vývoj československého bižuterního průmyslu v letech 1948–1989, design a technologické inovace

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Věda a výzkum \(msb-jablonec.cz\)](#)

M: Design československého skla a bižuterie 1948–1989

Web MSB: [Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou – Věda a výzkum \(msb-jablonec.cz\)](#)

3. Změny projektu

Ke změnám projektu v průběhu řešení nedošlo. Přestože se řešitelský tým musel vyrovnat se čtyřmi personálními změnami (tři interní kurátoři, jeden externí kurátor), ty se díky zvýšenému úsilí negativně neprojeví ani na počtu, ani na kvalitě plánovaných výsledků. Naopak, v případě vedlejších výsledků řešitelský tým plánované výsledky překročil.

4. Čerpání nákladů

Čerpání nákladů proběhlo v souladu se schváleným rozpočtem a přidělenými finančními prostředky.

Osobní náklady nebo výdaje

Mzdy a platy jednotlivých zaměstnanců bez zákonných odvodů – celkové plánované prostředky ve výši 4,145 mil. Kč byly zcela vyčerpány.

Ostatní osobní náklady – celkové plánované prostředky ve výši 417 tis. Kč byly zcela vyčerpány.

Autorské honoráře a stipendia studentů – nebyly v projektu požadovány.

Povinné zákonné odvody – celkové plánované prostředky ve výši 1,409 mil. Kč byly vyčerpány v částce 1.406.653,14 Kč.

Odůvodnění nedočerpání: Rozdíl ve výši 2.346,86 Kč vznikl v letech 2018 a 2019 z důvodu zaokrouhlení schváleného rozpočtu na celé tisíce nahoru a bude vrácen poskytovateli dotace.

FKSP – celkové plánované prostředky ve výši 84 tis. Kč byly vyčerpány v částce 83.460,- Kč.

Odůvodnění nedočerpání: Rozdíl ve výši 540,- Kč vznikl v roce 2018 z důvodu zaokrouhlení schváleného rozpočtu na celé tisíce nahoru a bude vrácen poskytovateli dotace.

Celkově bylo v projektu čerpáno na osobní náklady nebo výdaje 6.052.113,14 Kč.

- **Náklady nebo výdaje na pořízení majetku** – nebyly v projektu požadovány.

Další provozní náklady nebo výdaje

Přímé neinvestiční náklady (provoz majetku zakoupeného mimo projekt) – nebyly v projektu požadovány.

Přímé neinvestiční náklady (materiál) – celkové plánované prostředky ve výši 606 tis. Kč byly vyčerpány v částce 599.508,28 Kč.

Odůvodnění nedočerpání: Rozdíl ve výši 6.491,72 Kč vznikl v letech 2018 a 2022, v roce 2018 na pohonných hmotách a v roce 2022 na kancelářských potřebách. Důvodem nedočerpání pohonných hmot v roce 2018 bylo nižší množství realizovaných zahraničních studijních cest než bylo původně plánováno, v případě kancelářských potřeb v roce 2022 nižší celkový objem nákupu s ohledem na přijatá úsporná rozpočtová opatření. Rozdíl bude vrácen poskytovateli dotace.

Přímé neinvestiční náklady (cestovní náhrady) – celkové plánované prostředky ve výši 152 tis. Kč byly vyčerpány v částce 151.027,- Kč.

Odůvodnění nedočerpání: Rozdíl ve výši 973,- Kč vznikl v roce 2018 z důvodu nižšího množství realizovaných zahraničních studijních cest než bylo původně plánováno a bude vrácen poskytovateli dotace.

Přímé neinvestiční náklady (zveřejňování výsledků) – nebyly v projektu požadovány.

Celkově bylo v projektu čerpáno na další provozní náklady nebo výdaje 750.535,28 Kč.

Náklady nebo výdaje na služby

Náklady nebo výdaje na služby – celkové plánované prostředky ve výši 1,484 tis. Kč byly zcela vyčerpány.

Celkově bylo v projektu čerpáno na náklady nebo výdaje na služby 1.484 tis. Kč.

Doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje

Náklady na energie (el. energie, plyn, vodné a stočné) a telekomunikační služby – celkové plánované prostředky ve výši 261 tis. Kč byly zcela vyčerpány.

Celkově bylo v projektu čerpáno na doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje 261 tis. Kč.

Celkové plánované prostředky projektu činily 8.558 tis. Kč, z toho bylo čerpáno celkem 8.547.648,42 Kč. Nevyčerpané prostředky ve výši 10.351,58 Kč budou vráceny poskytovateli.

Zpracovali: PhDr. Petr Nový, Ph.D., hlavní kurátor

petr.novy@msb-jablonec.cz; T: 483 369 018, M: 778 527 122

Ing. Jana Hamplová, ekonom projektu

jana.hamplova@msb-jablonec.cz; T: 483 369 016, M: 775 917 575

Schválila: Ing. Milada Valečková, ředitelka

milada.valeckova@msb-jablonec.cz; T: 483 369 010, M: 778 527 121

Dne: 27. 1. 2023